

Reguleringsmyndigheten for energi
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Deres referanse
202001392

Deres dato
04.02.2020

Vår referanse
362504_v1/AASHILD

Vår dato
25.05.2020

Saksbehandler
Åshild Helland

Direkte telefon
934 88 739

Høringssvar - Endringer i nettleiestrukturen

Det vises til høringsdokument 1/2020 med forslag til endring i nettleiestrukturen.

Lyse Elnetts høringssvar er delt inn i tre hovedbolker, en for generelle betraktninger (del 1) og en for direkte svar på spørsmål i høringsdokumentasjon (del 2) og en kort oppsummering av Lyse Elnetts viktigste tilbakemeldinger (del 3).

1 Generelle betraktninger

1.1 Innledning

Lyse Elnett støtter hovedprinsippet om en nettleiemodell med prissignal for å utjevne forbrukstopper og utnytte kapasitet i nettet bedre. RME argumenterer godt for hensyn bak forslaget og ønsket måloppnåelse.

Det ville imidlertid vært en fordel om budskapet i høringsdokumentasjonen var underbygget av en samfunnsøkonomisk analyse som viser at reduserte nettinvesteringer ved lastflytting overgår samfunnsøkonomiske kostnader hos kunder og andre medfølgende kostnader til omlegging av tariffmodell.

Lyse Elnett ser at standardisering av nettleiemodeller kan være fornuftig, samtidig vil en for sterk standardisering kunne føre til uheldige utslag lokalt. Ulike forhold hos de ulike nettselskapene kan kreve ulike virkemidler og prissignaler. Drøfting av geografisk differensiering av tariffene kunne med fordel vært en del av høringsdokumentet.

Samme modell for alle næringskunder kan være uheldig, det er viktig å huske at det er ulike behov hos større næringskunder kontra mindre næringskunder og husholdninger. Endring i avregningsmodell for effekt (døgnmaks) gir potensielt store fordelingsvirkninger mellom de kundene som allerede er effektmålte i dag. Nettselskapenes kostnader er tilnærmet lik for kunder med samme lastuttak, uavhengig av kunders brukstid.

Anleggsbidrag er en del av tarifferingen, og kunne med fordel vært drøftet i sammenheng med omlegging av nettleiemodell.

1.2 Prissignal og kommunikasjon

Høringsdokumentasjon presenterer en studie der 33 % av forbrukerne sier de vil endre forbruksmønster dersom de sparer 500 kroner i måneden. Kroneeffekten av forslagene RME presenterer i høringsdokumentasjon og egne tilsvarende analyser viser lavere potensielle besparelser enn 500 kroner i måneden.

Lyse Elnett er enig i RME sitt poeng i høringsdokumentasjon om at kundekommunikasjon er et sentralt virkemiddel, spesielt når prissignalet mest sannsynlig blir noe lavt. Viktigste suksesskriterium for agering ut fra innretning på nettleiemodell er etter Lyse Elnetts syn at den er «enkel». En enkel modell gir kunde forståelse for årsak-virkning mellom eget strømforbruk og størrelse på strømregning og kan øke sannsynlighet for ønsket agering.

1.3 Husholdning vs. næring – potensiale for å redusere effekttopper

Lyse Elnett støtter forslag om å incentivere husholdningskunder til å redusere effekttopper i høylastperioder. Vi er imidlertid av den oppfatning at både nåværende og fremtidig lastbehov domineres av etterspørsel fra næringskunder. Man vil muligens dermed få større utjevningseffekter dersom næringskunder incentiveres i større grad til lastutjevning.

Våre lastkurver viser at uttak til næringskunder utgjør 2/3 av forbruket i maksimaltimene i vårt nett som er mellom kl. 08 og 11 på hverdager i vinterhalvåret. Husholdnings- og fritidskunder har sin lasttopp etter kl. 18 de samme dagene. Aggregerte tall for alle husholdning- og fritidskunder, viser at forskjellen mellom høyeste og laveste uttakstime pr døgn er anslagsvis 100 MW om vinteren. Tilsvarende forskjell mellom høyeste og laveste uttakstime pr døgn for næringskunder er anslagsvis 350 MW for samme tidsperiode.

Prognoser for fremtidig økt lastuttak til elbillading og ordinært forbruk hos vanlige privatkunder, viser en økning på opp mot 100MW i vårt område de kommende 10 årene. Tilsvarende prognoser viser at forventet økning i lastuttak til elektrifisering av offentlig transport og annen næring vil ligge på det dobbelte.

2 Tilbakemeldinger på spørsmål forespurt i høringsdokumentasjon

2.1 Er det hensiktsmessig å avgrense aktuelle nettleiemodeller i større grad

Lyse Elnett støtter forslag om å holde mulige nettleiemodeller åpent inntil nettbransjen har mer resultater og kunnskaper om hvilke modeller som optimaliserer formålet. Det er mange parameter som spiller inn når den optimale modellen skal konkluderes, Lyse Elnett mener at diverse gjennomførte piloter gir ikke nok innsikt til at reguleringen kan konkludere med en modell på nåværende tidspunkt.

Lyse Elnett anmoder med bakgrunn i dette at det åpnes for ytterligere en modell i tillegg til de tre foreslåtte modellene, nemlig tidsdifferensiert energiledd «time of use». Og, dermed aktiv bruk av tidsdifferensiert «energiledd» i tariffmodell også uten bruk av effektleddet «døgnmaks».

På lengre sikt vil det være en fordel om nettbransjen enes om beste praksis for nettleiemodell, slik at prismekanismer og kundekommunikasjon blir mest mulig ensartet uavhengig av hvilket konsesjonsområde nettkunde er etablert/ bor i.

2.2 RME ber om innspill til foreslåtte tariffmodeller

Hovedgrunnlaget for tilbakemeldingen vår er resultater fra gjennomført nettleiepilot «Smarttariff». Dette er en begrenset pilot både med tanke på modelltesting, periode og antall kunder, og gir således ikke grunnlag for konklusjon – kun innledende vurderinger. Erfaringer fra pilot er presentert i tidligere sammenhenger i bransjen.

Lyse Elnett anser det på nåværende tidspunkt å være like relevant å kombinere flere modeller i utforming av en formålstjenlig tariffmodell som å gå videre med en av de foreslåtte modellene. Vår hoved tilbakemelding til RME er at det er for tidlig å konkludere foretrukket modell(er).

Lyse Elnett mener det er grunnleggende for måloppnåelse at tariffmodell for husholdning er enkel å forstå, gjerne med enkle regler som kan resultere i lastutjevning. Eksempelvis «det er billigere med elbillading på natt».

Noen kommentarer per modell basert på erfaringer fra gjennomført tariffpilot:

Basert på tidligere pilotprosjekt viser erfaring at **effektbegrepet** kan være vanskelig for kunde å forstå, og det er behov for styringssystem dersom man skal ha et aktivt forhold til incentiver i både døgnmaks og abonnert effekt. Abonnert effekt kan også være ressurskrevende for nettselskap med tanke på implementering og oppfølging av kunder. På den annen side kan abonnert effekt bidra til å skape forutsigbarhet i forbruk som vil være positivt for nettplanlegging.

En utfordring med **sikringsdifferensiert** tariff er at den ikke gir incentiver til å jevne ut forbruk under øvre «terskelverdi». Det kan imidlertid være en relativt enkel modell å kommunisere og den kan fungere godt i kombinasjon med en av de andre modellene. Forutsigbarhet i effektflytting er en premisse for å redusere utbygging, og er således essensielt for å oppnå formålet med å optimalisere utnyttelse av strømmettet. I så måte kan prisincentiv til å redusere mulig etterspørsel etter effekt, for eksempel basert på (avtalt) sikringsstørrelse, være et godt supplement til eksempelvis prisdifferensiert energiledd.

En fordel med **målt effekt og tidsdifferensiert energiledd** er at gevinsten ved lastflytting gir utslag i nettleie raskere sammenlignet med både abonnert effekt og sikringsdifferensiert nettleie, noe som kan være en motiverende faktor til å gjennomføre forbruksendring.

En modell med tidsdifferensiert energiledd gir muligheter for at prisincentiv kan knyttes til systemlastkurver gjennom døgn/ sesonger.

Lyse Elnett mener at nettselskapene må kunne fravike marginaltapsprinsippet i tariffen til husholdningskunder for å kunne benytte energiledd i tariffmodell dersom det viser seg formålstjenlig.

Det er på dette tidspunkt for tidlig å konkludere med modellvalg og RME bør åpne for flere modeller og kombinasjoner, også i tiden frem til implementeringsperiode for å skaffe mest mulig erfaring og grunnlagsdata før full modellendring.

2.3 NVE ber om innspill på om det er hensiktsmessig å beholde månedsmaks for enkelte kundegrupper som har effektbasert nettleie

Lyse Elnett mener månedsmaks bør beholdes for større næringskunder som har effektbasert nettleie i dag. Endring i avregningsperiode for effekt gir potensielt store omfordelingsvirkninger.

Går man fra månedsmaks til døgnmaks, vil avregningsgrunnlaget for nettselskapet reduseres. Kostnadene og inntektsrammen vil imidlertid ikke endres, noe som da medfører at tariffprisen på effekt må økes. Høyere pris på effekt, vil medføre at kunder med jevnt effektuttak på uke/månedsbasis (høy brukstid), vil måtte betale mer i nettleie. Tilsvarende vil kunder med ujevnt og sporadisk effektuttak (lav brukstid), betale mindre i nettleie. Nettselskapets kostnader vil imidlertid være tilnærmet lik for kunder med samme lastuttak, men ulik brukstid. Overgang fra månedsmaks til døgnmaks vil dermed medføre at kunder med høy brukstid vil få økt nettleie, mens kunder med lav brukstid vil få lavere nettleie. Analyser viser at kunder som vil få økt nettleie med en innføring av døgnmaks for alle kunder i vårt konsesjonsområde, typisk vil være kommunale sykehjem, butikker og varesalg, samt gartnerier med helårsdrift.

Overgang fra månedsmaks til døgnmaks kan være aktuell dersom den kombineres med et kapasitetsavhengig fastledd for større næringskunder. Da ivaretar man at kunder med lav brukstid (sporadisk og ujevnt effektuttak) betaler sin relative andel av de faste kostnadene relatert til eget maksimalt effektuttak.

RME påpeker i høringsnotatet at næringskunder som ønsker det, skal tilbys en tariff med avregningsgrunnlag pr døgn, uavhengig av lengde på overgangsperiode. Dette forutsetter at nettselskapene i en overgangsperiode må innføre flere parallelle tariffgrupper. Overgang til avregningsgrunnlag pr døgn vil medføre at prisen på effektleddet enten må økes betydelig, eller at det må innføres kapasitetsavhengig fastledd. Mange tariffgrupper er ikke en ønsket løsning, og kan medføre mye kundekommunikasjon rundt valg av løsning og begrunnelse for de ulike tariffgruppene.

2.4 NVE ber om innspill til om det bør innføres plikt med et påslag på energiledd

Lyse Elnett støtter forslaget om at det bør være valgfritt å benytte et påslag i energileddet. En tariff med påslag/rabatt på energileddet i ulike timer, er etter vår mening en tariffmodell det bør være mulig for nettselskaper å kunne bruke fremover. Prisincitiver i denne modellen kan som tidligere nevnt være enkel for sluttbrukere å forstå, og den gir incentiver om å bruke strøm når nettkapasiteten er god.

Lyse Elnett støtter altså ikke at energileddet skal begrenses til marginaltapsprinsippet for husholdningskunder.

2.5 NVE ber om innspill på om selskapene ønsker en bransjestandard for utveksling av tariffinformasjon

Lyse Elnett støtter forslaget om en bransjestandard for utveksling av tariffinformasjon. Det er viktig å ha fokus på kostnadseffektivitet ved utvikling av en slik standard. I tillegg må det sikres at rapporteringen kan gjennomføres på en enkel og effektiv måte for nettselskapene.

2.6 NVE ber om innspill på lengden på overgangsperioden for energileddet

Lyse Elnett foreslår at effekttariffer innføres fra 1.1.2023, og med en kortere overgangsperiode enn fem år som foreslått av RME, for eksempel 1 år. Kundekommunikasjon kan være krevende hver gang det skjer en endring i tariffmodell og pris. Lyse Elnett mener det vil være bedre med færre og større endringer, heller enn mange små endringer over flere år.

For de nettselskapene som uansett skal foreta tariffendringer på kort sikt, vil det være hensiktsmessig å starte innføring av effekttariffer allerede nå. Lyse Elnett anmoder om at RME åpner for dette før dato for full implementering.

Det er viktig å lytte til hva kraftleverandørene mener i forhold til overgangsperiode. Det er kraftleverandørene som i stor grad vil ha kundedialogen, og få de fleste spørsmålene fremover.

3. Oppsummering

Lyse Elnett viktigste innspill til RME i den videre utformingen av regelverk og retningslinjer for innføring av effekttariffer er;

1. Lyse Elnett mener RME ikke bør begrense regulering til utvalgt(e) modeller på dette tidspunktet. En tilnærmet bransjestandard kan være målbildet på sikt, men beslutning avhenger av dokumenterte resultater. Hensyn til en standardisering av tariffmodell må vurderes opp mot nytteverdi av differensiering av modell for å adressere geografiske utfordringer i nettet.

2. Lyse Elnett mener det er formålstjenlig å åpne for bruk av tidsdifferensiering av energiledd i tillegg til de tre andre tariffmodellene. Basert på våre erfaringer og analyser er vi overrasket over at denne modellen ikke ble presentert i høringsdokumentasjonen.
3. Lyse Elnett mener RME bør åpne for en utstrakt testing/ pilotering av forskjellige modeller frem til ny forskrift trer i kraft.
4. Lyse Elnett mener større næringskunder fortsatt bør avregnes basert på månedsmaks.
5. Lyse Elnett tilslutter seg hørings svar fra Energi Norge.

Lyse Elnett ber om et oppfølgingsmøte for å utdype vårt syn og våre kommentarer i dette hørings svar.

Vennlig hilsen
Lyse Elnett AS

Håvard Tamburstuen
Administrerende direktør

Ashild Helland
Leder rammebetingelser

